

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg

Finansministeren

6. januar 2009
J.nr. 53-78

Endeligt svar på Europaudvalgets spørgsmål nr. 48 (alm. del) af 2. december 2008.

Spørgsmål:

Hvilke beslutninger med konkrete forpligtelser for medlemslandene har eurolandene taget, som Danmark, som følge af at stå uden for euroen, ikke har haft indflydelse på?

Svar:

Det danske forbehold over for euroen betyder – foruden de praktiske og økonomiske omkostninger – at Danmark i stigende grad mister reel indflydelse på den økonomiske politik i EU. Det hænger sammen med, at eurolandene via eurogruppen drøfter stadigt flere økonomisk-politiske emner – ikke kun for så vidt angår euro-relaterede emner, men også på områder som finanspolitik, arbejdsmarkedspolitik, svar på den finansielle krise, energipolitik og international repræsentation ved bl.a. G7/G8-møder.

Eurogruppen er et uformelt forum og kan derfor ikke træffe formelle beslutninger på EU-landenes vegne, men tendensen er imidlertid at de reelle drøftelser i stigende omfang foretages i eurogruppen, hvorfor diskussionerne i ECOFIN ofte er udtømt på forhånd.

I praksis har der været en række tilfælde, hvor dansk indflydelse har været begrænset som følge af eurolandenes tiltagende interne koordinering, herunder følgende større beslutninger:

- Stats- og regeringscheferne fra eurolandene nåede 12. oktober til enighed om en *fælles handlingsplan for nationale tiltag* til sikring af den finansielle stabilitet. Planen blev – trods betydningen for alle EU-lande – forhandlet blandt eurolandene, hvorefter Det Europæiske Råd endosserede handlingsplanen på sit møde den 15.-16. oktober. EU-medlemslandene har siden implementeret nationale initiativer inden for rammerne af eurogruppens handlingsplan.
- EU-landene nåede i 2003 til enighed om den såkaldte *Manchester-aftale*, som sikrer at medlemslandene ikke sænker skatter og afgifter for at kompensere for stigende energipriser. Aftalen blev drøftet og forhandlet færdig blandt

eurolandene, hvorefter ikke-eurolandene kunne komme med bemærkninger, inden vedtagelsen i ECOFIN.

- Under revideringen i 2005 af *Stabilitets- og Vækstpagten* – som definerer rammerne for de offentlige finanser i alle EU-lande – var det eurogruppen, der drøftede og nåede til enighed om indholdet. Ikke-eurolandenes mulighed for at påvirke processen og bidrage med konstruktive forslag til den reviderede pagt var således begrænset.
- Fortolkningen af *konvergenskriterierne* ved optagelsen af nye lande i eurosamarbejdet blev aktuel i forbindelse med Litauens ansøgning om euromedlemskab, idet Litauen var lige på grænsen til at opfylde inflationskriteriet¹. Selv om det formelt er ECOFIN, der afgør om et land skal optages i eurosamarbejdet, blev fortolkningen af inflationskriteriet primært drøftet i eurogruppen (med Kommissionen og ECB) inden drøftelsen i ECOFIN. Således var det i høj grad eurogruppens fortolkning, som endte med at ligge til grund for ECOFIN's beslutning om ikke at optage Litauen i euroen.

De hyppigste centrale beslutninger i eurogruppen vedrører pengepolitikken, finanspolitikken og euroens rolle i den internationale økonomiske politik. Disse drøftelser sker sammen med Den Europæiske Centralbank (ECB), som også fastsætter den rente, som Danmark følger gennem fastkurspolitikken.

Euromedlemskab og deltagelse i eurogruppens møder giver små EU-lande mulighed for indflydelse. Det skyldes ikke mindst, at gode argumenter har samme vægt – uanset økonomisk landestørrelse. Små lande har derfor lige så gode muligheder for at præge drøftelserne som store lande. Desuden giver eurogruppen små lande mulighed for at være repræsenteret på bl.a. G7-finansministermøderne, hvor ellers kun de største økonomier deltager. Storbritannien er som ikke-euroland i modsætning til Danmark repræsenteret på disse møder qua sin økonomiske størrelse.

Indflydelse på den økonomiske politik i EU består ikke kun i retten til at anvende sin stemmeret i forbindelse med formelle beslutninger i ECOFIN, men kommer i højere grad til udtryk over en længere periode, hvor et land som Danmark kan påvirke de andre lande med gode argumenter, erfaringer og viden. Eksempelvis har Danmark over en længere årrække fremhævet vigtigheden af at sikre sunde offentlige finanser. Det har bidraget til, at de øvrige EU-landes finanspolitik har bevæget sig i retning af den danske model med at sikre finanspolitisk disciplin, mellemfristet budgetplanlægning og langsigtet finanspolitisk holdbarhed. Deltagelse i eurogruppen ville forstærke Danmarks muligheder i denne henseende.

Med Lissabon-traktaten styrkes eurogruppen yderligere. Eurolandene vil i højere grad få mulighed for at konstituere sig på internationalt plan, og traktaten vil øge omfanget af beslutninger, som kun træffes af eurolandene. Eksempelvis skal eurogruppen godkende et lands optagelse i eurosamarbejdet, inden ECOFIN træffer

¹ Litauens inflation udgjorde 2,8 pct. mens referenceværdien (optagelseskraevet) var 2,7 pct. Endvidere blev der rejst tvivl om, hvorvidt Litauen ville kunne fastholde en lav inflation fremadrettet.

beslutning herom, og kun eurolandene kan vedtage foranstaltninger for et euro-land i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud. Desuden kan eurogruppen med den nye traktat vedtage passende foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af de internationale finansielle institutioner og konferencer.

Der er således en betydelig – og stadigt stigende – omkostning forbundet med at stå uden for eurosamarbejdet.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen